

DATUM	7-2-2019
AAN	PS
VAN	Gedeputeerden Mariëtte Pennarts-Pouw en Dennis Straat
DOORKIESNUMMER	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
ONDERWERP	Actualisatie statenvoorstel Vijfheerenlanden

Aanleiding

In aanvulling op het *statenvoorstel* 'Overdracht rechten en verplichtingen Vijfheerenlanden' delen wij u een aantal actuele ontwikkelingen mee.

In het statenvoorstel is gemeld dat wij met Zuid-Holland in overleg zijn getreden om de financiële en bestuurlijke gevolgen in beeld te brengen en om de overdracht zo soepel mogelijk te laten verlopen, zodat inwoners en bedrijven daar niet of nauwelijks iets van merken. In dit memo informeren wij u over een aantal onderwerpen in dit dossier, die nog niet definitief zijn geregeld tussen Zuid-Holland en Utrecht, waaronder het vraagstuk van de aanpassing van de verdeelsystematiek van het Provinciefonds. Voorts informeren wij u over de laatste stand van zaken aangaande de ontvlechtingskosten van de wettelijke samenwerkingsverbanden onder regie van de bestuurlijke begeleidingscommissie Vijfheerenlanden.

Stand van zaken Overdracht rechten en verplichtingen

De afgelopen maanden is hard gewerkt aan het inzichtelijk maken van alle provinciale rechten en plichten voor het gebied van Leerdam en Zederik, dat per 1 januari jl. van Zuid-Holland naar Utrecht is overgekomen. Op 13 november 2018 hebben de colleges van Zuid-Holland en Utrecht hierover concrete afspraken gemaakt. (zie bijlage 1 en 2 van het statenvoorstel). Echter over enkele dossiers hebben wij nog geen overeenstemming bereikt. Dit betreft:

- incidentele en structurele kosten groot onderhoudsproject N484,
- incidentele en structurele verrekening Merwedekanaal,
- structurele kosten voor OV concessieverlening,
- incidentele verrekening beschikte infrabijdragen aan gemeente Zederik en Leerdam (infrasubsidies).

In goed overleg met Zuid-Holland is afgesproken om niet alleen de structurele financiële overdracht (die doorgevoerd moet worden in de nieuwe verdeelsleutel van het Provinciefonds), maar ook de incidentele verrekeningen tussen Zuid-Holland en Utrecht met de heer G.J. Jansen te bespreken i.c. de vier bovengenoemde dossiers. Zie hierna.

Aanpassing Provinciefonds

Voor de uitwerking van de provinciegrenswijziging op de verdeling van het provinciefonds heeft het IPO een externe deskundige, de heer G.J. Jansen (ook betrokken bij de huidige verdeelsystematiek provinciefonds) de opdracht gegeven om een oplossingsrichting daarvoor aan te geven. Uitgangspunt van deze opdracht was dat Zuid-Holland en Utrecht gezamenlijk tot een budgettair neutrale oplossing voor het Provinciefonds zouden komen. Het verdiepend onderzoek richt zich op de gevolgen van de vorming van Vijfheerenlanden voor de uitgaven (waaronder frictiekosten, structurele kosten en overige kosten), en inkomsten van beide provincies. De heer Jansen heeft met beide provincies gesproken op basis van het financieel overzicht rechten en verplichtingen (bijlage 2, statenvoorstel). Op 31 januari 2019 heeft hij zijn bevindingen aan de IPO BAC Financiën gepresenteerd.

In zijn visie worden meerkosten waar eigen keuzes van provincies aan ten grondslag liggen niet meegenomen. Voorts stelt hij dat op basis van de Wet arhi rechten en plichten zonder nadere akte overgaan (i.c. liggen bestuursbesluiten ten grondslag aan een dossier dan gaan ook de bijbehorende financiën mee over). Hij adviseert om de vaste bedragen in het provinciefonds aan te passen zodat de bruto Algemene Uitkering de verwachte kosten van ca. € 4,2 miljoen reflecteert. In de systematiek van het provinciefonds worden de opbrengsten uit o.a. de motorrijtuigenbelasting en de inkomsten uit eigen middelen op dit bedrag in mindering gebracht, zodat de provincie Utrecht een bedrag van ca. €1,9 miljoen extra ontvangt voor 2019 en 2020. Daarna volgt herijking van het verdeelmodel. Wij constateren op voorhand dat deze extra inkomsten niet toereikend zijn voor de incidentele en structurele kosten.

Wij hebben nog geen inhoudelijke onderbouwing van zijn presentatie ontvangen. Op dit moment is daarom nog onduidelijk of de heer Jansen in zijn IPO-advies ook een oplossingsrichting geeft voor de vier dossiers waarover de beide provincies nog geen overeenstemming over de financiële overdracht hebben. Voorts is er nog geen inzicht verschaft hoe de afspraken uit het natuurpact van 2013 (onder meer voor de N2000-gebieden) van invloed zijn op de verrekeningen van het provinciefonds. Wij hebben een nadere onderbouwing en inzicht in zijn berekeningen opgevraagd maar nog niet mogen ontvangen.

Naar verwachting volgt een definitief voorstel aan het IPO-bestuur van 14 februari 2019. Overigens heeft zijn voorstel betrekking op de jaren 2019 en 2020 (tot aan de structurele herijking van het verdeelmodel). De IPO-planning is om met ingang van 2021 een geactualiseerd en herijkt verdeelmodel voor het provinciefonds in te voeren.

Bestuurlijke begeleidingscommissie Vijfheerenlanden

Er is, op verzoek van de voormalige gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik, een bestuurlijke begeleidingscommissie Vijfheerenlanden (onder voorzitterschap van BZK en met Zuid-Holland, Utrecht en Vijfheerenlanden) ingesteld die een zorgvuldige (financiële) afwikkeling begeleidt van de uit- en toetreding van Vijfheerenlanden bij de betrokken Veiligheidsregio's, GGD 's en Omgevingsdiensten. Er is een onafhankelijk procesregisseur aangesteld en een proces uitgelijnd om te komen tot een voor alle betrokken partijen acceptabele uitkomst van het bepalen van de directe en reële kosten die samenhangen met de uit- en toetreding van Vijfheerenlanden uit de gemeenschappelijke regelingen.

De operationele en organisatorische gevolgen tussen de betrokken samenwerkingsverbanden zijn per 1-1-2019 geregeld. Er is echter op dit moment nog geen definitief inzicht in de totale ontvlechtingskosten van de zes gemeenschappelijke regelingen. Binnenkort levert Deloitte een bindend advies op over de ontvlechtingskosten voor de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid en Vijfheerenlanden. In afwachting van dit advies zijn de totale ontvlechtingskosten voorlopig vastgesteld op ca. 13,2 miljoen (hierbij zijn de ontvlechtingskosten VrZHZ-VHL voorlopig bepaald door middeling van hun beide kostenopgaven). Zodra het adviesrapport van Deloitte openbaar is zullen wij u daarover informeren.

De vier partijen die deel uitmaken van de begeleidingscommissie dragen zorg voor de onderlinge financiële verrekening van de totale ontvlechtingskosten van de wettelijke samenwerkingsverbanden, het zgn. 'financieel arrangement'. Het financieel arrangement bepaalt de grondslagen en de onderbouwing wie welk deel van de kosten gaat dragen. In de begeleidingscommissie is daarover nog geen overeenstemming bereikt, maar onze inzet is dat de beide provincies een even groot aandeel in de kostenverdeling op zich nemen. Zodra de informatie over het financieel arrangement bekend is, zullen wij u daarover in kennis stellen en zullen wij de financiële consequenties daarvan in de Voorjaarsnota 2019 en de Kadernota 2020-2023 aan u voorleggen.